

*Воєнна К.І., слухач магістратури
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна*

РОЛЬ ФУНКЦІЇ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ У МЕНЕДЖМЕНТІ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Розвиток сучасних ринкових відносин в Україні передбачає підвищення ефективності господарювання, що у свою чергу, зумовлює необхідність перебудови системи менеджменту аграрних підприємств. Саме за таких умов виникає потреба у необхідності перегляду всіх функцій менеджменту, у тому числі й удосконаленні функції внутрішньогосподарського контролю, яка виступає не лише функцією, а й ключовим елементом управління сільськогосподарськими підприємствами. Контроль має виступати зв'язуючою ланкою між власниками підприємства та суб'єктами управління ним.

Дослідженням внутрішнього контролю займалось чимало науковців, зокрема М.Т. Білуха, Ф.Ф. Бутинець, Н.П. Кузик, І.К. Дрозд, В.В. Бурцев, Р.О. Костирко, В.П. Пантелеєва, Л.В. Мельянова, О.А. Подолянчук та ін.

Метою роботи виступає обґрунтування ролі і значення внутрішнього контролю як функції менеджменту аграрних підприємств.

Будь-який вид управління неможливий без чіткої організованої системи контролю, тому що не можна ефективно управляти, не перевіряючи виконання встановлених вимог і не виявляючи фактичного стану справ на керованих об'єктах. Більшість науковців та практиків акцентують увагу на тому, що продумана та правильно організована система внутрішнього контролю сприяє безпеці активів підприємства, інвестицій акціонерів та безумовно сприяє підвищенню ефективності управління підприємствами.

Сучасний стан внутрішньогосподарського контролю не відповідає інформаційним потребам менеджменту та не забезпечує адекватних прямих і зворотних зв'язків у системі управління. Тому внутрішньогосподарський контроль у сільськогосподарських підприємствах вимагає серйозної модернізації та вдосконалення. Впровадження внутрішнього аудиту є не самоціллю, а об'єктивною необхідністю для підвищення ефективності управління сільським господарством [1].

В умовах трансформації та ускладнення форм та методів управління, постійних змін та невизначеності факторів зовнішнього середовища, в якому функціонують сільськогосподарські підприємства, належна організація системи внутрішнього контролю визначає здатність забезпечити реалізацію цілого комплексу завдань в інтересах його функціонування і досягнення бажаних напрямів розвитку [2].

Як зазначає Подолянчук О.А., характерними особливостями внутрішньогосподарського контролю є: здійснення функцій контролю особами, які є членами даного підприємства і представляють його інтереси; поєднання

усіх видів контролю, який здійснюється представниками підприємства; забезпечення як зворотного, так і прямого зв'язку між об'єктом та органом управління [3].

Внутрішньогосподарський контроль сільськогосподарських підприємств можна характеризувати як систему, що функціонує всередині підприємства і як функцію управління, яку виконують відповідні відділи, служби чи окремі особи відповідно до покладених на них посадових обов'язків: агрономічна, зооветеринарна, інженерна служби, економічний відділ та економіст, головний бухгалтер і обліковий персонал, матеріально-відповідальні особи тощо [3].

Наявність компетентного персоналу, що заслуговує на довіру, з чітко визначеними правами й обов'язками є найважливішим елементом внутрішнього контролю. Працівники підприємства мають бути компетентними, чесними і ретельними, а права й обов'язки кожного працівника повинні бути чітко визначені у посадових інструкціях [4].

На початку переходу до ринкових відносин, не належна увага керівників до організації внутрішньогосподарського контролю привела багато підприємств до банкрутства. І лише деякі з них, які в першочергові завдання поставили і впровадили інноваційні методи контролю, змогли утриматися в умовах ринку. Отже, застосування належним чином системи внутрішньогосподарського контролю на різних етапах виробництва, дозволяє зменшити собівартість продукції та підвищити її якість, що безпосередньо впливає на конкурентоспроможність підприємств, а також призводить до більш ефективного використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів.

Внутрішній контроль може перетворити пасивно еволюційний характер функціонування внутрішньогосподарського контролю у розвинену активно-адаптивну систему з багатою типовістю її поведінки для ефективного управління сільськогосподарським виробництвом [1].

З метою успішного функціонування підприємства необхідно налагодити механізм управління, тобто певну систему внутрішнього контролю. Система контролю має бути економічно вигідною, тобто затрати на її функціонування мають бути меншими за витрати підприємства через її відсутність. Якщо система внутрішньогосподарського контролю буде функціонувати ефективно, це дасть змогу підвищити економічну та соціальну ефективність управління.

Література

1. Бондарчук Н.В. Реформування внутрішньогосподарського контролю на базі внутрішнього аудиту в сільськогосподарських підприємствах / Н.В. Бондарчук, Л.М. Васільєва, Г.Є. Павлова // Інноваційна економіка. — №3. — 2012. — С.119-122.
2. Кузик Н.П., Внутрішній контроль як основа ефективної діяльності сільськогосподарських підприємств / Н.П. Кузик, О.А. Боярова // Науковий вісник НУБіП України. — 2010. — № 154. — Ч.3. — С. 178-183.
3. Подолянчук О.А. Внутрішньогосподарський контроль у діяльності сільськогосподарських підприємств / О.А. Подолянчук // Економіка АПК. — 2010. — №10. — С. 109-112.
4. Бурцев В.В. Внутренний контроль: основные понятия и организация

проведення / В.В. Бурцев // Менеджмент в России и за рубежом. — 2002. — №4. — С. 14–20.

Горб В.О., студентка
Касич А.О., к.е.н., викладач
Кременчуцький національний університет імені М. Остроградського
м. Кременчук, Україна

ДИНАМІКА ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ В УКРАЇНІ

Регулювання заробітної плати є одним із головних механізмів та напрямів регіональної політики доходів, оскільки зміни розмірів заробітної плати формують відмінності соціального стану життя населення регіонів країни. Заробітна плата є складовою частиною доходів, що є одним із основних показників матеріального добробуту. Заробітна плата становить найбільшу частку доходів домогосподарств України, динаміка якої визначає основні зрушення у їх сукупних ресурсах.

Для оцінки динаміки заробітної плати в Україні потрібно визначити та узагальнити чинники, що впливають на заробітну плату в економіці країни.

Питанню диференціації доходів та зміні заробітної плати в регіонах України присвячено багато праць, а саме: О. Ривака [2], Л. Кравчука [3], О. Піщуліної [4] та інших авторів.

За рівнем заробітної плати Україна відноситься до найбідніших країн світу. Заробітна плата залишається низькою вже протягом двох десятиліть, незважаючи навіть на певну динаміку її рівня (рис. 1).

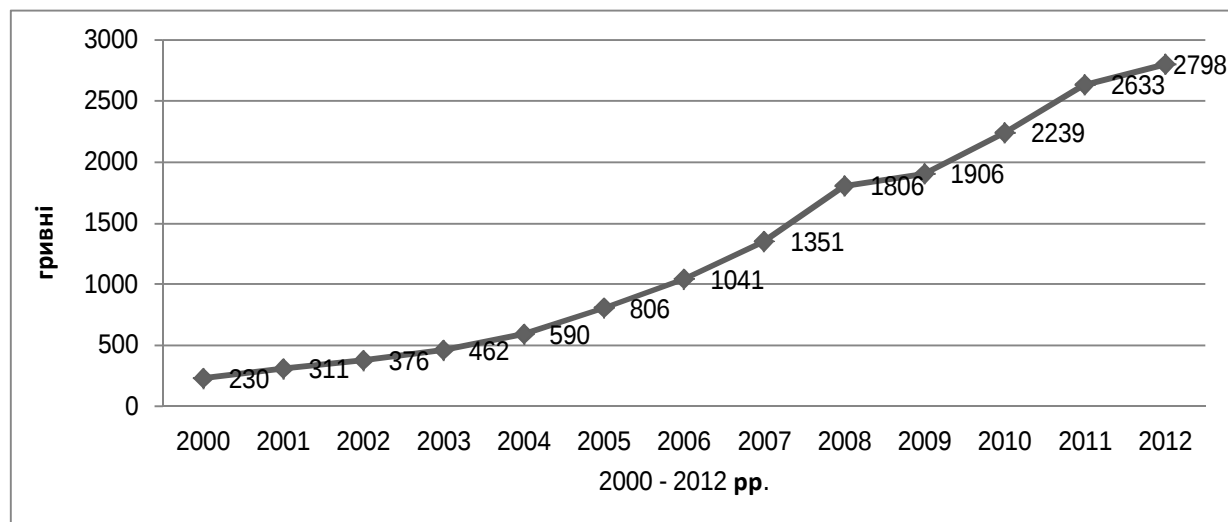

Рис. 1. Динаміка середньомісячної заробітної плати України в 2000 – 2012 рр.